

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Odgovorni vrednik *Dr. Janez Bleiweis.*

Tečaj **X.**

V sredo 24. marca (ranoživna) 1852.

List **24.**

Njega dni *).

Pod košato lipo, truden dela,
Starček sivoglav praznuje,
— Bila sveta je nedelja —
Svet sedanji premišljuje:
Njega dni so časi bili —
Zdihne — oh! pa so minili.

Res, ko mi smo fantovali,
Rad' smo tudi vas hodili;
Ko neveste smo zbirali,
Tud' smo kak poliček spili —
Alispačen ket sedanji
Vender ni bil svet nekdanji!

Lej! fantiča že bahača
V ustih z okovano pipo,
Kak ošabno se obrača,
Suče pod sosedno lipo!
Tega njega dni ni bilo
Da bi pač se premenilo!

In nečimerne deklíne
Išejo le v lišpu hvale,
In za nos si fantalíne
Vodijo, ko b' se igrále.
Njega dni je to scer bilo,
Pa vunder ne s tako silo!

Kamor zdej okó ozrè se
Vse šumi in vse se svéti;
Vsak na tuje statve nese,
Kar domá bi znal imeti.
Njega dni ni tega bilo,
Oh, da saj bi spet minilo!

Če kaj prosiš, se t' obljubi,
Toda čakaj dopolnjenja! —
Vslišan redko — čakaj, ljubi,
Čakaj ti do konc življenja!
S takim kruham se ne siti,
Z upam le — ni moč prebiti.

Slišiš! kako zvita kača
Se ti hlíni, perlizuje,
Sladko se v obraz obrača
Zad pa srečo spodkopuje.
Tega njega dni ni bilo,
Pa sej jih bo že minilo!

Če beseda iz serca teče,
In resnico bistro zlija,
Se že najde, kogar speče,
Ki jo v serd in čert zavija.
Tega njega dni ni bilo,
Da bi spet se pogubilo!

Nekdaj bilo mož beseda
Porok je za kupe zlate,

Zdej na štampeljne se gleda,
Priče, križe in pečate.
Tega njega dni ni bilo,
Vse se vse je premenilo!

Hvaljéč tako čase stare
Starček od počitka vstane,
Zlo ga žalost britka tare,
Zadnji zdihljej pošlje na nje:
Njega dni so časi bili,
Oh! da spet bi se vernili!

O potrebi postave za otrebovanje škodljivih gosenc.

Govor J. F. Kolb-a v oddelku za sadjo- in vinorejo kmetijske družbe na Dunaji.

Nar večí sovražnik sadjoreje so gosence, in za njih pokončanje naj bi si marljivo prizadevali ravno tako kmetovavci kakor državne oblastnije, ker škoda po gosencah seže dostikrat na več milj krog in krog.

Gosenca požrè drevno perje in s tem pokončá dostikrat celo drevó, ker perje je drevesu za njegovo življenje ravno to, kar so človeku pljuča. Kakor pljuča zrak dihajo in nepotrebno iz života pahajo, ravno tako serka drevno perje potrebne soke in jih razdelí po drevju, in kar je nepotrebna, paha iz njega — in tako se redijo cvetne očesa.

Če bi se ravno primerilo, da bi pri vsim tem po gosencah objedeno drevje vunder sad zastavilo, bi mogel odpasti, preden dozori, ker mu manjka potrebna soka, in ker to pomankanje rast zadržuje. In če ravno tak sad včasih na drevju ostane in dozori, je vselej kisel, ker ni potrebne sladkorčice (cukreniga soka) dobival.

Druga nadloga je še, da po gosenčnim objedu je drevó tudi prihodnje leto in včasih več let nerodovitno. Če so namreč gosence že pred kresam perje objedle, in je vreme tako, da si zamore drevó nove moči pridobiti, morajo tiste očesa, ki bi se bile scer po tem času v cvetne očesa za prihodnje leto izrasle, le jalove očesa ostati in samo perje zagnati. Po takim gré sad za prihodnje leto v zgubo. Ako so pa zraven tega še tako imenovane spijoče očesa (ktere še le do 3. leta sadne popke poženejo) prisiljene gnati, ostane drevó 3 leta nerodovitno.

Nektere drevesa pa po gosencah vsahnejo popolnoma, ker se v soku zadušé, ki jim po koreninah doteka, po perju pa, kteriga nimajo, nič iz sebe dihati ne morejo.

Verh vsiga tega pa se še primeri, da ste dve leti zaporedoma gosenčni leti, zakaj skušnja učí, da po 50 metuljih in metuljkah v peterih letih se

*) Po željah nam od več strani naznanjenih: naj bi kratkočasni govor, s katerim je gosp. dr. A. zbor poslednje »besede« razveselil, v »Novicah« natisnili, ga podamo častitim bravcam z opombo, da ta govor je nekoliko prenarjena in podaljšana pesmica, ki je v 2. tečaju »Novice« natisnjena. Vred.